

วงล้อแห่งชีวิต

ระพี สาคริก

ปัญหาสังคมทุกวันนี้ทำให้เกิดแรงกดดันทั่วถึงกันหมด ไม่ว่าใครจะยืนอยู่ ณ จุดไหน อย่างไรก็ตาม เรื่องซึ่งทำให้เราเกิดแรงกดดัน หากสามารถเบี่ยงเบนทิศทางไปค้นหาความจริงจากด้านที่ช่วยให้เกิดการระบายออก เพื่อช่วยให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดีได้

บนถนนสายต่างๆ ในกรุงเทพฯ ทุกวันนี้ ไม่ว่าจะไปทางไหนเรามักก็อดอดใจกับปัญหารถติด บางครั้งต้องนั่งอยู่ในรถซึ่งจอดอยู่กลางถนนโดยไม่ได้ทำอะไรนานๆ กว่าที่จะเขยิบไปได้แค่คืบแคศอกก็ทั้งยาก

อยู่มาวันหนึ่ง ฉันพบกับปัญหาอย่างที่ว่า แต่จากสัญชาตญาณของฉันซึ่งมักจะหาทางออกโดยทำอะไรก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ความคิดจากสิ่งที่มีมองเห็นอยู่ใกล้ๆ ตัวเอง เพื่อค้นหาความจริง

ครั้งแล้วครั้งเล่า กว่ารถจะเขยิบไปได้ เกิดแรงกดดันทำให้มองไปที่ล้อรถคันหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้ๆ ในที่สุดความคิดก็เริ่มเจาะลึกลงไปถึงจุดหนึ่งของสัจธรรมที่เชื่อมโยงถึงวิถีชีวิตคน จากจินตนาการซึ่งตัวเองมีอยู่ในจิตวิญญาณอย่างเป็นธรรมชาติที่ช่วยเชื่อมโยงความคิดไปสู่อีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นนามธรรม ช่วยให้เห็นความจริงของวิถีชีวิตเราแต่ละคนอันเป็นสัจธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

ขณะที่มองไปยังล้อรถซึ่งมีลักษณะเป็นวงกลม เคลื่อนไปบนพื้นถนนเป็นช่วงๆ ทำให้มองเห็นความจริงได้ว่า จุดแรกการที่รถทั้งคันเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง ด้านล่างของล้อซึ่งสัมผัสพื้นถนนจะต้องกดอยู่บนพื้นอย่างมั่นคง และหมุนไปสู่ด้านหลัง จึงจะทำให้รถเคลื่อนตัวไปข้างหน้าได้

ส่วนด้านบนของวงล้อ แม้จะมุ่งทิศทางไปสู่ด้านหน้าตามตัวรถ แต่กลับลอยอยู่ในอากาศโดยไม่ได้สัมผัสกับพื้นถนนแต่อย่างใด

ทำให้พบหลักความจริงได้ว่า วิถีชีวิตมนุษย์แต่ละคนหากมุ่งไปข้างหน้าด้านเดียว โดยที่ขาดจิตวิญญาณซึ่งควรจะหวนกลับมาด้านหลังเพื่อสำรวจตัวเองให้พบความจริง ย่อมเปรียบเสมือนรถที่เร่งความเร็วจนทำให้น้ำหนักรถซึ่งควรจะกดอยู่ที่พื้นถนนลดน้อยลง ในที่สุดย่อมเกิดอันตรายทำให้รถคันนั้นพลิกคว่ำได้ง่ายยิ่งขึ้น

ชีวิตมนุษย์แต่ละคนที่เริ่มต้นเกิดมาในขณะที่ยังขาดการเรียนรู้ความจริงจากสิ่งต่างๆ หากจะเปรียบดูวงล้อก็คงมองเห็นได้ว่าเป็นส่วนที่อยู่รอบนอก ซึ่งมีเส้นรอบวงยาวที่สุด

ในเมื่อมนุษย์มีจิตวิญญาณและความคิดซึ่งได้รับบทเรียนจากการปฏิบัติ การเรียนรู้ความจริงจากทั้งสองด้าน ซึ่งมีทั้งความหลากหลายของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบด้าน ซึ่งมีผลเชื่อมโยงถึงรากฐานจิตใจตนเองอันหมายถึง จุดอันเป็นศูนย์กลางของวงล้อ

ความยาวของเส้นรอบวงจากรอบนอก หากจุดนั้นเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้ศูนย์กลางของล้อมากขึ้น ความยาวของเส้นรอบวงย่อมสั้นลงเป็นลำดับ ดังนั้นในขณะที่วงล้อหมุนด้วยความเร็วதாகปกติ แต่จุดซึ่งอยู่ใกล้ศูนย์กลางมากขึ้นย่อมมีอัตราความเร็วในการหมุนรอบตัวเองลดลงตามสัดส่วน

จากภาพที่เห็นได้รอบด้าน ซึ่งมีเหตุผลสานถึงกันอย่างครบถ้วนเป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดความมั่นใจที่จะสรุปความจริงได้ว่า ประสบการณ์ชีวิตจากการทำงานภายในวิถีชีวิตมนุษย์แต่ละคน หากสามารถรักษาความจริงจากใจตนเอง ซึ่งเป็นศูนย์กลางไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ ย่อมเปิดโอกาสให้การเรียนรู้ความจริงบนพื้นฐานตนเองมีอิสระยิ่งขึ้น ช่วยให้วิถีการเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไขที่อยู่ในรากฐานจิตใจยังรู้ความจริงใกล้ชิดยิ่งขึ้นจึงทำให้มีความคิดสุขุมเยือกเย็น สามารถคิดทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างรอบคอบ

ลึกซึ้งยิ่งกว่านั้น วิถีการดำเนินชีวิตที่สามารถยังรู้ความจริงจากใจตนเอง ซึ่งช่วยให้แต่ละคนรู้ความจริงของชีวิตสามารถครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างไว้ได้หมด ในที่สุดย่อมนำรากฐานการเรียนรู้ลงถึงสู่จุดศูนย์กลางได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

อนึ่งภาพที่กล่าวมาแล้วเป็นคนละด้านกันกับภาพรวมของลัทธิที่กำลังหมุนทำให้รถทั้งคันแล่นไปบนถนน โดยเหตุที่ภาพดังกล่าวเป็นด้านรูปวัตถุ แต่อีกด้านหนึ่ง สิ่งซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจคนเป็นนามธรรม ดังนั้นเมื่อเข้าถึงจุดศูนย์กลางได้ถึงที่สุด ย่อมพบสัจธรรมซึ่งมีแต่ความว่างเปล่า

สิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด เกิดจากการที่ฉันเองนั่งอยู่ในรถที่กำลังติดอย่างหนัก แม้วามองออกไปภายนอกทำให้รู้สึกอึดอัดและเกิดแรงกดดัน จึงเกิดความรู้สึกขึ้นในรากฐานจิตใจที่หาทางออก ทำให้ค้นพบความจริงได้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวซึ่งหลายคนคิดว่าเป็นปัญหา ได้รับการปรับเปลี่ยนทิศทางการกลับมาเป็นช่องทางซึ่งทำให้รู้ความจริงได้ด้วยตนเองว่า แท้จริงแล้วสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดหาใช่เป็นเรื่องที่อุปมาอุปไมยไม่

หากทำให้รู้ได้ว่า มนุษย์สามารถค้นพบความจริงจากชีวิต อีกทั้งนำมาแปรสภาพให้เป็นรูปวัตถุเพื่อใช้ประโยชน์ในการสนองความสะดวกสบายซึ่งตนต้องการ

จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่หลงอยู่กับความสะดวกสบายจากวัตถุ ย่อมตกเป็นเหยื่อของผู้ฉลาดกว่าซึ่งหวังครอบงำประโยชน์จากเพื่อนมนุษย์ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ดังนั้นการแก้ปัญหารถติดจึงขึ้นอยู่กับผู้แต่ละคนที่สามารถแก้ปัญหาคาใจความโลภความอยากและการหลงอยู่กับความสะดวกสบายภายในจิตใจตนเอง หากแต่ละคนปฏิบัติได้ย่อมถือได้ว่าตนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญ

นอกจากนั้น ไม่เพียงแต่แก้ปัญหารถติดเท่านั้น หากยังมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคาใจอื่นๆ ซึ่งสังคมกำลังเผชิญอย่างหนักหน่วงอยู่ในขณะนี้ได้ด้วย แม้แต่ปัญหาป่าถูกทำลาย และสภาพแวดล้อมซึ่งกำลังเป็นพิษเป็นภัยต่อทุกคนในสังคมหนักมากยิ่งขึ้น รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งล้วนมีรากฐานของปัญหาอยู่ในจิตใจของแต่ละคนทั้งสิ้น